

HISTORIA klasa 4. Zakres wiadomości i umiejętności na poszczególne oceny.

Lp.	Temat	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
DZIAŁ I ZAPOZNAJ SIĘ Z HISTORIĄ						
1.	Historia... Co to takiego? <u>Zagadnienia:</u> - historia jako dzieje, - praca historyka, - epoki w dziejach człowieka.	Uczeń wie, co to jest historia i czym zajmuje się historyk.	Uczeń wymienia w kolejności chronologicznej epoki w dziejach człowieka.	Uczeń wyjaśnia, po co uczy się historii.	Uczeń rozumie wpływ wydarzeń historycznych na teraźniejszość oraz wpływ współczesnych zdarzeń, także z własnego życia, na kształtowanie się przyszłej historii.	Uczeń wskazuje przykładowe wydarzenie historyczne oraz jego przyczyny i skutki.
2.	Wśród starych ksiąg, obrazów i budowli <u>Zagadnienia:</u> źródła historyczne.	Uczeń wie, co to są: źródło historyczne, legenda, zabytek.	Uczeń wie, jakie funkcje pełni muzeum. Dzieli źródła historyczne na pisane i niepisane.	Uczeń wskazuje różne formy poznawania historii (film fabularny, dzieło malarskie). Rozumie znaczenie Źródeł historycznych w pracy historyka, podaje konkretne przykłady.	Uczeń odczytuje informacje z ilustracji przedstawiającej źródło niepisane. Rozumie, dlaczego należy chronić źródła historyczne.	Uczeń wymienia przykłady zabytków, które można zobaczyć w skansenie.
3.	Kiedy to było? Historia zegara i nie tylko... <u>Zagadnienia:</u> - chronologia, - tyśiąclecie, era, przed naszą erą, - określanie wieku wydarzenia na podstawie daty rocznej (w odniesieniu do naszej ery), - obliczanie czasu, który upłynął między wydarzeniami (z okresu naszej ery).	Uczeń wskazuje podstawowe podziały czasu stosowane w historii (wiek, tyśiąclecie, era).	Uczeń umieszcza wydarzenia na osi czasu. Wie, co to jest chronologia. Określa na podstawie daty rocznej wiek (w odniesieniu do naszej ery). Oblicza czas, który upłynął między wydarzeniami z okresu naszej ery.	Uczeń rozumie, jakie znaczenie w poznawaniu i nauce historii ma chronologia.	Uczeń rozumie, dlaczego inaczej liczymy czas w odniesieniu do okresów przed naszą erą i naszej ery. Na podstawie daty rocznej określa wiek (w odniesieniu do czasów przed naszą erą).	Uczeń na podstawie daty rocznej określa wiek (w odniesieniu do czasów przed naszą erą).
*	Palcem po mapie	Nie podlega ocenie.				

DZIAŁ II MOJA HISTORIA, MOJA MAŁA OJCZYZNA

4.	Ja i moja historia <u>Zagadnienia:</u> • tradycja rodzinna, • pokolenie, • tablice genealogiczne.	Uczeń wie, co to są: pamiątka rodzinna, zwyczaj.	Uczeń odróżnia pamiątkę od zwyczaju. Podaje przykład pamiątki i zwyczaju w swojej rodzinie.	Uczeń gromadzi pamiątki ze swojego dzieciństwa i opowiada o nich.	Uczeń rozumie korzyści wynikające z poznania swojej historii i historii swojej rodziny.	Uczeń sporządza swoją tablicę przodków do czwartego pokolenia.
5.	Wielka i mała ojczyzna <u>Zagadnienia:</u> • patriotyzm, patriotyzm lokalny, • mała ojczyzna.	Uczeń wie, co to są: ojczyzna, patriotyzm.	Uczeń wie, co to jest mała ojczyzna.	Uczeń rozumie znaczenie małej ojczyzny w swoim życiu i w historii.	Uczeń znajduje informacje na temat swojej małej ojczyzny. Zna lokalne zabytki.	Uczeń wyjaśnia pochodzenie słowa „patriota”.
6.	Nasze polskie symbole <u>Zagadnienia:</u> • stolica Polski, • godło, flaga i hymn państwowy, • historia polskiego godła.	Uczeń wie, które miasto jest stolicą Polski i jakie są polskie symbole narodowe.	Uczeń wymienia najważniejsze polskie święta państwowe.	Uczeń rozumie, że mamy obowiązek chronić nasze symbole narodowe i okazywać im szacunek.	Uczeń rozumie konieczność zdobywania wiedzy o ojczyźnie.	Uczeń, posługując się przykładami, opowiada, jak godło Polski zmieniano się na przestrzeni wieków.
7.	Legendarne początki <u>Zagadnienia:</u> • legendy polskie.	Uczeń wie, co to jest legenda.	Uczeń zna i opowiada legendy o Lechu, Czechu i Rusie oraz o Piaście i Popielu.	Uczeń rozumie znaczenie legend w poznawaniu przeszłości. Wymienia przykłady legend związanych z różnymi regionami Polski.	Uczeń opowiada przykładową legendę związaną z wybranym regionem Polski. Wskazuje w legendzie elementy realne i fikcyjne.	Uczeń zna legendę o Kraku i Wandzie.

DZIAŁ III W POLSCE PIASTÓW I JAGIELLONÓW

8.	W czasach Mieszka i Dobrawy <u>Zagadnienia:</u> • Gniezno, • państwo Mieszka I.	Uczeń wie, co to są: plemię słowiańskie, gród.	Uczeń zna datę przyjęcia chrztu przez Mieszka I. Opowiada, jak wyglądało życie codzienne w państwie Mieszka I.	Uczeń wymienia przyczyny i skutki przyjęcia chrztu przez Mieszka I. Odróżnia źródło historyczne od legendy.	Uczeń wymienia najważniejsze plemiona żyjące na ziemiach polskich. Rozumie wpływ chrześcijaństwa na rozwój kultury i państwowości.	Uczeń ocenia przyjęcie chrztu przez Mieszka I.
9.	Bolesław Chrobry – pierwszy król Polski <u>Zagadnienia:</u>	Uczeń wie, kto to byli św. Wojciech i Bolesław Chrobry.	Uczeń zna datę zjazdu w Gnieźnie i koronacji	Uczeń wskazuje na mapie ziemie przyłączone przez	Uczeń rozumie znaczenie wykupienia ciała św. Wojciecha	Uczeń wie, kim był w średniowieczu cesarz i co to jest włócznia

	• zjazd gnieźnieński • pierwszy król Polski.		Bolesława Chrobrego. Opowiada o męczeńskiej śmierci św. Wojciecha.	Bolesława Chrobrego do Polski. Wymienia postanowienia zjazdu w Gnieźnie.	przez Bolesława Chrobrego. Podejmuje próbę oceny panowania Bolesława Chrobrego.	św. Maurycego.
*	Wśród średniowiecznych zakonników	Nie podlega ocenie.				
10.	Polska Kazimierza Wielkiego <u>Zagadnienia:</u> • wzmocnienie państwa, • Akademia Krakowska, • uczta u Wierzyńka.	Uczeń wie, kto to był Kazimierz Wielki.	Uczeń wymienia najważniejsze osiągnięcia Kazimierza Wielkiego. Wie, kto to był Mikołaj Wierzynek. Zna datę założenia Akademii Krakowskiej.	Uczeń wskazuje na mapie ziemie wchodzące w skład państwa Kazimierza Wielkiego na początku jego panowania i przyłączone do Polski przez tego władcę. Wymienia osiągnięcia gospodarcze, polityczne i kulturowe Kazimierza Wielkiego.	Omawia osiągnięcia gospodarcze, polityczne i kulturowe Kazimierza Wielkiego. Uczeń rozumie znaczenie panowania Kazimierza Wielkiego dla historii Polski i je ocenia.	Uczeń ocenia panowanie Kazimierza Wielkiego.
11.	Jadwiga i Jagiełło – unia dwóch państw <u>Zagadnienia:</u> • Jadwiga i Jagiełło, • przyczyny unii Polski z Litwą.	Uczeń wie, kto to byli Jadwiga Andegaweńska i Władysław Jagiełło.	Uczeń wskazuje na mapie Wielkie Księstwo Litewskie. Zna datę zawarcia unii w Krewie.	Uczeń zna herby Wielkiego Księstwa Litewskiego i Królestwa Polskiego. Wymienia przyczyny i skutki unii polsko-litewskiej.	Uczeń zna rodowód królowej Jadwigi i wie, dlaczego zasiadła ona na polskim tronie jako król.	Uczeń samodzielnie ocenia unię w Krewie.
12.	Wielka wojna z Krzyżakami <u>Zagadnienia:</u> • przyczyny i skutki bitwy pod Grunwaldem, • Zawisza Czarny – wzór Średniowiecznego rycerza.	Uczeń wie, kim byli Krzyżacy. Zna datę bitwy pod Grunwaldem. Wie, kto to był Zawisza Czarny.	Uczeń zna przebieg bitwy pod Grunwaldem. Opowiada o bitwie pod Grunwaldem. Rozumie znaczenie „powiedzenia: „polegać jak na Zawiszy”.	Uczeń opowiada, jak Krzyżacy założyli swoje państwo. Wskazuje na mapie: Malbork, Gdańsk, Pomorze Gdańskie, Grunwald. Wymienia przyczyny i skutki wielkiej wojny z Krzyżakami.	Uczeń rozumie znaczenie bitwy pod Grunwaldem.	Uczeń zna historię Zawiszy Czarnego. Opowiada o przyjęciu przez Władysława Jagiełłę dwóch nagich mieczy przed bitwą grunwaldzką.
*	Rycerze i turnieje	Nie podlega ocenie.				

13.	Astronom, który poruszył Ziemię <u>Zagadnienia:</u> • życie krakowskich żaków, • Mikołaj Kopernik – wykształcenie i dorobek.	Uczeń wie kim był i gdzie urodził się Mikołaj Kopernik.	Uczeń opowiada o życiu Mikołaja Kopernika. Opowiada o życiu krakowskich żaków.	Uczeń opowiada, jakie wykształcenie miał Mikołaj Kopernik. Wskazuje na mapie miejsca związane z Mikołajem Kopernikiem. Objaśnia, czego dotyczyła teoria heliocentryczna i czym różniła się od geocentrycznej.	Uczeń wyjaśnia, jakie było znaczenie teorii Kopernika dla rozwoju nauki.	Uczeń zna najślawniejszych absolwentów Akademii Krakowskiej.
DZIAŁ IV W CZASACH ZWYCIĘSTW I LATACH NIEWOLI						
14.	Jan Zamoyski – wódz i mąż stanu <u>Zagadnienia:</u> • edukacja, • działalność polityczna, • działalność kulturalna.	Uczeń wie, które miasto założył Jan Zamoyski.	Uczeń wie, kto to był Jan Zamoyski i wymienia jego osiągnięcia.	Uczeń rozumie określenie „mąż stanu”. Wie, kto był ostatnim królem z dynastii Jagiellonów. Wymienia trzech królów wybranych na polski tron po wygaśnięciu dynastii Jagiellonów.	Uczeń rozumie rolę wybitnej jednostki w dziejach.	Uczeń omawia funkcje najważniejszych elementów XVI-wiecznego miasta (na przykładzie Zamościa).
15.	W czasach skrzydlatych jeźdźców <u>Zagadnienia:</u> • czasy potopu szwedzkiego – Stefan Czarniecki i Augustyn Kordecki, • Jan III Sobieski i wyprawa wiedeńska.	Uczeń wie, kto to byli: Stefan Czarniecki, Augustyn Kordecki, Jan III Sobieski.	Uczeń wie, co to była husaria i jak wyglądał husarz. Podaje skutki wojen Polski ze Szwecją i z Turcją. Zna datę rozpoczęcia i zakończenia potopu szwedzkiego. Zna datę bitwy pod Wiedniem.	Uczeń wyjaśnia termin potop szwedzki. Rozumie znaczenie obrony Jasnej Góry w czasach potopu szwedzkiego.	Uczeń zna datę bitwy pod Chocimiem, w której dowodził Jan III Sobieski. Rozumie treść drugiej zwrotki <i>Mazurka Dąbrowskiego</i> .	Uczeń samodzielnie ocenia udział wojsk polskich w bitwie pod Wiedniem.
*	Epoka stanisławowska	Nie podlega ocenie.				
16.	Insurekcja kościuszkowska Zagadnienia:	Uczeń zna datę roczną	Uczeń zna datę insurekcji kościuszkowskiej.	Uczeń zna datę i przyczyny II rozbioru	Uczeń ocenia insurekcję kościuszkowską –	Uczeń na podstawie wiedzy z lekcji wymienia przyczyny

	• <i>Konstytucja 3 maja</i>, • Tadeusz Kościuszko – naczelnik powstania, • kosynierzy, • III rozbiór Polski.	uchwalenia pierwszej polskiej konstytucji. Wie, kto to był Tadeusz Kościuszko. Wymienia trzy państwa uczestniczące w rozbiorach Polski.	Wie, co to jest insurekcja i kto to byli kosynierzy. Wie, dlaczego 3 maja obchodzi się w Polsce święto narodowe.	Polski. Opowiada o bitwie pod Racławicami. Wie, co to była <i>Konstytucja 3 maja</i> i rozumie jej znaczenie. Wskazuje na mapie trzy państwa zaborcze i zagarnięte przez nie polskie ziemie.	wskazuje jej mocne i słabe strony.	rozbiórów Polski.
17.	Dał nam przykład Bonaparte <u>Zagadnienia:</u> • Legiony Polskie we Włoszech – Jan Henryk Dąbrowski i Józef Wybicki, • <i>Pieśń Legionów Polskich we Włoszech</i>.	Uczeń wie, kto i kiedy napisał tekst <i>Pieśni Legionów Polskich we Włoszech</i> . Zna na pamięć polski hymn. Zna na pamięć polski hymn.	Uczeń wie, kto to byli: Napoleon Bonaparte, Jan Henryk Dąbrowski, Józef Wybicki. Wie, kiedy powstały Legiony Polskie.	Uczeń opowiada o powstaniu Legionów Polskich.	Uczeń rozumie znaczenie Napoleona dla sprawy polskiej.	Uczeń ocenia działania Napoleona w odniesieniu do Polaków.
18.	Powstańcy styczniowi i podziemne państwo <u>Zagadnienia:</u> • przyczyny i przebieg powstania styczniowego, • Romuald Traugutt – ostatni przywódca powstania styczniowego.	Uczeń wie, co to była branka. Zna datę rozpoczęcia powstania styczniowego.	Uczeń wie, co to były manifestacje patriotyczne i kto brał w nich udział. Wie, kto to był Romuald Traugutt. Wie czym była Cytadela warszawska.	Wymienia przyczyny i skutki powstania styczniowego. Rozumie, dlaczego powstańcy styczniowi podjęli walkę partyzancką.	Uczeń opowiada o działaniu państwa podziemnego podczas powstania styczniowego.	Uczeń ocenia powstanie styczniowe.
*	O polską mowę	Nie podlega ocenie.				
19.	W laboratorium wielkiej uczonej <u>Zagadnienia:</u> • edukacja Marii Skłodowskiej, • największe osiągnięcia naukowe i pozanaukowe Marii Skłodowskiej-Curie.	Uczeń wie kim była i z czego zastępną Maria Skłodowska-Curie.	Uczeń wymienia osiągnięcia Marii Skłodowskiej-Curie.	Uczeń wie, kiedy i za co Maria Skłodowska-Curie otrzymała dwukrotnie Nagrodę Nobla.	Uczeń ocenia działalność Marii Skłodowskiej-Curie.	Uczeń zauważa wzrost znaczenia kobiet w rozwoju nauki i kultury w XIX wieku.
DZIAŁ V TRUDNE DZIEJE OSTATNICH STU LAT						
20.	Józef Piłsudski i jego żołnierze <u>Zagadnienia:</u> • polskie formacje zbrojne w czasie I wojny światowej,	Uczeń wie kto to był Józef Piłsudski i zna datę odzyskania przez Polskę niepodległości.	Uczeń wyjaśnia, dlaczego wojnę z lat 1914–1918 nazywamy światową.	Uczeń omawia dwie polskie orientacje polityczne podczas I wojny światowej. Wie, kto to był Józef	Uczeń opowiada o początkach niepodległego państwa polskiego.	Uczeń ocenia działania Józefa Piłsudskiego i Romana Dmowskiego

	- rola Józefa Piłsudskiego w czasie I wojny światowej, - polityka mocarstw wobec Polaków.		Wie, kto to był Roman Dmowski. Wymienia polskie formacje wojskowe walczące podczas I wojny światowej.	Haller.		w czasie I wojny światowej.
*	Bitwa Warszawska	Nie podlega ocenie.				
21.	Miasto z morza <u>Zagadnienia:</u> - powojenna odbudowa II Rzeczypospolitej, - Eugeniusz Kwiatkowski – port w Gdyni i COP.	Uczeń wie jak powstały port i miasto Gdynia. Uczeń wie, kto to był Eugeniusz Kwiatkowski.	Uczeń wskazuje na mapie Gdynię i COP.	Uczeń wie, kto to był Władysław Grabski. Rozumie znaczenie powstania Gdyni i COP dla odrodzonej Polski.	Uczeń wymienia trudności, z którymi Polacy zmagali się po odzyskaniu niepodległości.	Uczeń ocenia osiągnięcia gospodarcze II Rzeczypospolitej.
22.	Szare Szeregi <u>Zagadnienia:</u> - polityka Niemiec i Związku Sowieckiego w stosunku do okupowanych ziem polskich, - różne formy oporu Polaków wobec okupantów.	Uczeń zna datę rozpoczęcia i zakończenia II wojny światowej. Wie, co to były obozy koncentracyjne i podaje przykład takiego obozu.	Uczeń wie, co to były tajne nauczanie i mały sabotaż. Wie, co to były Armia Krajowa i Szare Szeregi. Wie, kim byli „Rudy”, „Alek” i „Zośka”.	Opowiada o akcji pod Arsenatem. Uczeń wie, co to było Polskie Państwo Podziemne. Wymienia i omawia formy represji stosowane przez okupantów względem Polaków oraz sposoby walki Polaków z okupantami.	Uczeń rozumie, dlaczego należy czcić pamięć Polaków prześladowanych podczas II wojny światowej.	Uczeń wyjaśnia na przykładzie harcerzy z Szarych Szeregów, czy bohaterowie II wojny światowej mogą być wzorem patriotyzmu dla współczesnych dzieci i młodzieży.
23.	Żołnierze niezłomni <u>Zagadnienia:</u> - kształtowanie się komunistycznej władzy w Polsce, - opór Polaków wobec władzy Komunistycznej w pierwszych latach po II wojnie światowej.	Uczeń wie, kto to byli Witold Pilecki i Danuta Siedzikówna „Inka”.	Uczeń wie, na czym polegała specyfika władzy komunistów w Polsce. Wie, kto to byli żołnierze niezłomni (wyklęci).	Uczeń wyjaśnia określenie żołnierze niezłomni”. Opowiada o dokonaniach Witolda Pileckiego i Danuty Siedzikówny „Inki”.	Rozumie pojęcia: Urząd Bezpieczeństwa, komuniści, milicja. Uczeń zna datę 1 marca.	Uczeń ocenia działania komunistycznych władz w powojennej Polsce.
24.	Bohaterowie Solidarności <u>Zagadnienia:</u> - polskie społeczeństwo i komunistyczne władze, - powstanie Solidarności, stan wojenny,	Uczeń zna datę roczną powstania Solidarności. Wie, kto to jest Lech Wałęsa.	Uczeń zna datę wprowadzenia stanu wojennego. Wie, kto to byli Wojciech Jaruzelski i Jerzy Popiełuszko.	Uczeń podaje przyczyny i skutki zawarcia porozumień sierpniowych oraz wprowadzenia stanu wojennego.	Uczeń rozumie znaczenie powstania Solidarności dla historii Polski i Europy.	Uczeń ocenia wprowadzenie stanu wojennego oraz przemiany, które zaszły w Polsce po 4 czerwca.

	okrągły stół i upadek Komunistycznej władzy w Polsce.			Dostrzega związek między działalnością Solidarności a obaleniem komunizmu w Polsce. Zna datę pierwszych częściowo wolnych wyborów parlamentarnych.		
25.	Papież Polak <u>Zagadnienia:</u> - młodość i działalność Karola Wojtyły jako biskupa i nauczyciela młodzieży, - papież Jan Paweł II.	Uczeń wie, kto to był Jan Paweł II (Karol Wojtyła).	Uczeń wie, kto to był Stefan Wyszyński. Wie, kiedy wybrano Karola Wojtyłę na papieża. Zna najważniejsze fakty z życia papieża Polaka.	Uczeń opowiada o życiu i działalności Jana Pawła II. Uczeń wie, co to były obchody tysiąclecia chrztu Polski.	Uczeń rozumie rolę i znaczenie Kościoła katolickiego w powojennej Polsce.	Uczeń znajduje w swojej okolicy (regionie) miejsca związane z Janem Pawłem II.

Opracowanie na podstawie i w oparciu o podstawę programową, program nauczania oraz przedmiotowy system oceniania opracowany przez Małgorzatę Lis (WSiP).